

LIKABEHANDLINGSPLAN PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Sätilaskolan F-6
2011-08-16

Innehåll

- 1. Inledning**
- 2. Diskriminering och annan kränkande behandling**
- 3. Utvärdering läsåret 2010 - 2011**
- 4. Nuläget på vår skola**
- 5. Årets mål**
- 6. Åtgärder och aktiviteter**
- 7. Vad gör vi om kränkningar inträffar**
- 8. Föräldrakontakt**
- 9. Tillvägagångssätt ...
vid kränkningar och trakasserier
vid akut mobbing
när elev kränks av vuxen
när vuxen kränks av elev**
- 10. Ansvarsfördelning**
- 11. Skolans Trygghetsgrupp**
- 12. Länkar**
- 13. Dokumentationsdokument**
 - Bilaga 1**
 - Bilaga 2**
 - Bilaga 3**

1. Inledning

Förskola och skola har enligt lag (april 2006) skyldighet att arbeta aktivt för att förebygga diskriminering och kränkningar av barn och elever. På vår skola har vi som mål att ingen elev skall bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för annan kränkande behandling.

Elever och personal skall därför

- visa respekt för den enskilde individen och i den vardagliga verksamheten utgå från ett demokratiskt förhållningssätt
- aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper
- aktivt verka för att kränkningar aldrig skall förekomma

Föräldrar uppmanas att stödja detta förhållningssätt.

2. Diskriminering och annan kränkande behandling

Diskriminering och annan kränkande behandling är ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar, inklusive trakasserier, som har samband med *kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder*(=diskrimineringsgrunder).

- kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- kan ske vid enstaka tillfälle eller vara systematiskt och återkommande
- kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna.

Kränkningar kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (även som lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbcommunities)

och kan bland annat ta sig uttryck som mobbning, diskriminering, sexuella trakasserier, rasism, främlingsfientlighet och homofobi.

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva den som kränkande.

3. Utvärdering läsåret 2010 – 2011

1. Lista på vad vi gör i arbetet för att främja allas lika värde skulle tas fram under läsåret 2009 - 2010. För att det förebyggande arbetet skulle bli av likvärdig kvalitet, avsåg vi att under läsåret 2010 – 2011 fastare planera, **när** de olika insatserna skall ske.

Efter inventering och diskussion kom vi fram till att det är omöjligt att fastställa NÄR de olika insatserna skall ske. I de fyra årskurserna förekommer liknande inslag med naturliga variationer – eleverna är olika, lärarna är individer. Att bestämma exakta tidpunkter för aktiviteter känns alltför styrande och oflexibelt. Eftersom lärarna följer eleverna i tre år, har vi kunskap om vad som behöver göras och vad som gjorts.

Följande görs:

- *EQ-materialet*
- *Massage*
- *Avslappningsövningar*
- *Övningar ur "Vett och etikett"*
- *Samarbetsövningar*
- *Dramaövningar (Forumspel).*
- *Hemlig Kompis (i perioder)*
- *Vi uppmärksammar dåligt språkbruk*
- *Vi agerar direkt vid incidenter*
- *Vi diskuterar ofta frågor om moral och etik.*

2. *Planen skulle tas upp i klasserna, i elevrådet och på föräldramöten under läsåret. Viktigt var då att också diskutera hur barnens fritid påverkar deras förhållningssätt i skolan.*

Detta är gjort.

3. *Målen för fritids och f-klass var:*

Vi ska arbeta främjande för att alla barn ska känna sig varmt välkomna och uppleva självklar tillhörighet i gruppen. Under 2010 -2011 ska vi konkretisera hur vi ska arbeta för att nå detta mål.

Detta är delvis klart.

Förankra och förtydliga hur vi vuxna ska agera när en kränkning inträffar

Detta är gjort.

4. Nuläget på vår skola

A. Förskoleklassen och fritidshemmet

Efter att förskoleklassverksamheten hade pågått några veckor på höstterminen-10 gjorde vi muntliga intervjuer med varje enskild elev. Detta för att få fram hur eleverna trivs på skolan.

Resultat från intervjuerna: Vi ser inte någon tendens till att någon blir "utsatt". Alla har någon/några kompisar. I intervjuerna framgick att det fanns ett fåtal äldre elever i åk 1-3 som upplevdes lite skrämmande. Det är aldrig samma namn som nämns.

Som uppföljning av intervjuerna har vi under rasterna varit extra uppmärksamma på de elever som nämndes i intervjuerna.

Vi använder modellen som står i Likabehandlingsplanen för vad vi gör när kränkningar inträffar. Vi har även varit i kontakt med Elevhälsoteamet när det har uppstått något som vi behövt extern hjälp med.

B. Årskurs 1-4

I den enkät, som besvarades av eleverna i åk 1-4 under april framkom följande:

- *Vid analys av de svar, som vid "efterarbetning" inkommit angående mobbing, kan vi se, att de yngre eleverna använder ordet på ett mycket mångtydigt sätt. Det handlar sällan om mobbing enligt vår definition. Dock tar vi upplysningarna på allvar och "utreder" varenda en.*
- *Nio inkomna uppgifter om mobbing i åk 4 det här läsåret handlar om två elever. Vi har lagt ner mycket arbete på att reda ut dessa båda "ärenden".*
- *Enligt enkäten är trivseln i åk 1-4 på vår skola mycket god. Resultatet var detsamma förra läsåret.
Trots detta anger 25 av eleverna, att de någon gång känt sig otrygga i skolan. Att känna sig otrygg är för de yngsta eleverna likvärdigt med att inte få vara med i leken, eller att någon knuffas eller slänger pinnar. En ängslan gentemot äldre elever på skolan framkommer också i kommentarerna.
De äldsta elevernas förklaringar är mer diffusa.*
- *Vi har blivit ännu bättre på att göra planen känd i klasserna – ett av de uppställda målen inför läsåret.*

Enkätens resultat och "efterarbetet" i anslutning till det är dokumenterat. Samtliga möten med kamratstödarna och alla samtal med elever, som under läsåret utsatt andra eller själva utsatts av trakasserier är också dokumenterade. Dokumenten finns hos rektor.

5. Årets mål

På fritidshemmet:

Alla elever ska känna en självklar tillhörighet i gruppen.

I skolan och på fritidshemmet:

Genomföra en kartläggning av vår miljö med elever, föräldrar och personal i syfte att öka tryggheten för eleverna.

I skolan

Öka kunskapen om de stora religionerna.

Öka elevernas kunskap, tolerans och empati för människor som är olika oss själva.

6. Åtgärder och aktiviteter

Vi arbetar sedan många år tillbaka förebyggande på olika sätt och försöker skapa ökad förståelse för allas lika värde samt empati i det sociala samspelet. I slutet av varje läsår utvärderas vårt arbete dels i en elevenkät samt genom att samtliga vuxna i Trygghetsteamet träffas och utbyter tankar och erfarenheter.

På fritidshemmet

Vi ska fortsätta vårt arbete med att konkretisera hur vi ska arbeta för att alla elever ska känna en självklar tillhörighet i gruppen. Arbetet sker gruppvis och förankras på p-möten.

I skolan och på fritidshemmet:

Eftersom vi flyttat till nya lokaler och fått andra skolgårdsytor, skall vi i trygghets syfte försöka kartlägga **Var** saker händer och **Vad**.

Vi ämnar dels ta hjälp av kamratstödarna, dels att gruppvis diskutera frågorna i klasserna. Pedagogerna sammanfattar elevernas/barnens information och tar med sig till personalmöten. Av det inkomna materialet försöker vi dra slutsatser, som får ligga till grund bl.a. för vårt agerande som "rastvakter". På skolans samrådsmöte inhämtar rektor information från föräldrarna.

I skolan

Den Mångkulturella almanackan med de stora religionernas högtidsdagar, internationella dagar, m.m. ska börja användas i verksamheten.

Det övergripande temat för skapande skola kommer att vara "Lika – olika, om barns drömmar". Aktiviteterna kommer att vara att ta del av föreställningen "My life" av och med kenyanska gatupojkar, drama, film, skrivarkonst, tovning, afrikansk dans, m.m.

Alla ska kunna delta i våra aktiviteter.

7. Vad gör vi om kränkningar inträffar?

Personal eller annan vuxen, som blir vittne till kränkande behandling, ingriper genom att avbryta handlingen och tala med de inblandade. Berörd klasslärare/pedagog informeras om vad som hänt. Om det bedöms, att kränkningen behöver utredas ytterligare, görs detta.

Skolans/förskolans/fritids personal tar tacksamt emot information från andra vuxna och föräldrar.

8. Föräldrakontakt

Vid behov kontaktas föräldrar. De allmänna råden säger att vårdnadshavare ska informeras så fort som möjligt om situationen är akut.

9.1 Tillvägagångssätt vid kränkande behandling och trakasserier

Ansvarig personal upprättar åtgärder utifrån utredningen för såväl utsatt person som den/de som utövar kränkningen, både akut och långsiktigt.

Åtgärder på individnivå kan vara	- direkt samtal /tillsägelse
	- återkommande stödsamtal
	uppföljningen sker kontinuerligt tills
	dess att samtliga inblandade anser att
	trakasserier/kränkningarna upphört.
	- samtal i trygghetsgruppen
	- kontakt med skolhälsovård
	- kontakt med vårdnadshavaren
	- upprättande av åtgärdsprogram
	- samtal i arbetslaget
	- samtal med rektor
Åtgärder på gruppnivå kan vara	- upprättande av åtgärdsprogram
	- gruppstärkande övningar
	- etiska samtal i grupp
	- föräldramöte

- Åtgärder på organisationsnivå kan vara - åtgärdsprogram
- kontakt med sociala myndigheter
eller andra myndigheter ex. polis

9.2 Tillvägagångssätt vid akut mobbing

I korta steg

- Skolan får reda på att en viss elev troligen blir mobbad. Inom trygghetsgruppen pratar man med varandra och bestämmer hur man ska arbeta med situationen. Är det mobbing? Vilka är mobbarna?
- Försiktigt samtal med den mobbade. Vad har hänt? Hur ofta? Vilka är inblandade? Det är två vuxna med vid samtalet, den ena dokumenterar.
- När alla mobbarna finns i skolan, kallas de en i taget till samtal. De upplyses om att man vet att de mobbar, att man ser allvarligt på situationen och att mobbingen omedelbart måste upphöra.
- Kontakt med vårdnadshavare till eleverna.
- Upprepade samtal med eleverna som är involverade.

9.3 Tillvägagångssätt när elev kränks av vuxen

- Rektorn kallar kränkt elev för samtal och utredning. Ytterligare en vuxen närvarar och står för dokumentationen.
- Rektor kallar den vuxne som kränker till samtal, även här närvarar ytterligare en vuxen som dokumenterar.
- Samtal/information till vårdnadshavare om så erfordras.
- Uppföljande samtal med elev och vuxen
- Vid behov fortsatt utredning och samtal där även fackförbund kan medverka.
- Eventuell polisanmälan.

9.4 Tillvägagångssätt när vuxen kränks av elev

- Rektorn kallar kränkt vuxen för samtal och utredning. Ytterligare en vuxen närvarar och står för dokumentationen.
- Rektor kallar den elev/elever som kränker till samtal, även här närvarar ytterligare en vuxen som dokumenterar.
- Samtal/information till vårdnadshavare om så erfordras.
- Uppföljande samtal med elev och vuxen
- Vid behov fortsatt utredning och samtal där även fackförbund kan medverka.
- Eventuell polisanmälan.

.10. Ansvarsfördelning

- Rektor är ytterst ansvarig för all verksamhet på skolan, därmed även arbetet med att förebygga och behandla diskrimineringar av olika slag.
- Rektor tillsammans med skolkurator gör, i de fall det behövs, en anmälan till sociala myndigheter.
- Elevhälsoteamet som består av kurator, skolpsykolog, specialpedagog och skolsköterska ansvarar för elevers extra behov och stöttning.
- All personal skall reagera och ingripa när de ser eller hör diskriminering.
- Grunden i arbetet för en trygg skola är klassläraren. Klassläraren ansvarar för att det råder god atmosfär i klassrummet. Alla lärare är observanta på olika tecken på diskrimineringar och kränkningar. Läraren ska ta itu med

eventuella problem i klassen och ge Trygghetsgruppen underlag för fortsatt arbete i de fall denna måste agera.

- Alla lärare ansvarar för att arbetet med livskunskap bedrivs i klassen.
- Trygghetsgruppen ansvarar för att utreda och behandla de diskrimineringsfall de får kännedom om. Gruppen ansvarar även för att årligen utvärdera situationen på skolan, för att utvärdera de uppsatta målen, för att föreslå kommande års utvecklingsområden och för att revidera likabehandlingsplanen varje år.

11. Skolans Trygghetsgrupper

Som hjälp i arbetet att förebygga och förhindra diskriminering och annan kränkande behandling finns **Trygghetsgrupper**. Grupperna träffar regelbundet valda **Kamratstödjare** ur årskurserna 4-9.

Dessa kan man vända sig till:

Trygghetsgruppen F-6

Karin Björnelv, skolsköterska	0320 21 78 66
Ann-Kristin Gunnarsson, speciallärare	0320 21 78 68
Margareta Widesten	0320 21 78 79

Trygghetsgruppen 7-9

Helena Lundberg, kurator	0320 21 78 75, 070-60 55 875
Anki Falk, lärare	0320 21 78 60
Bertil Dahl, slöjdlärare	0320 21 78 60

Klassföreståndare

Personalrum F, Eken/Björken	0320 21 78 71
Personalrum F, Lönnen	0320 21 78 68
Personalrum 1-3	0320 21 78 72
Personalrum 4	0320 21 78 69
Personalrum 5-9	0320 21 78 60

Skolsköterska

Karin Björnelv	0320 21 78 66, 0739 77 80 32
Anna-Lena Ternér	0320 21 78 67, 0703 84 17 41

Rektor

Marianne Nilsson F-4	0320 21 78 55
Markus Ring 5-9	0320 21 78 65

12. Länkar

Skolverkets allmänna råd:

<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2268>

Barn och elev ombudsmannen:

<http://www.skolinspektionen.se/sv/BEO/Om-BEO>